

Предмет на програма од прв, втор и ТРЕТ циклус на студии		
1	Наслов на наставниот предмет	СОВРЕМЕНИ МЕТОДИ И ТЕХНИКИ ЗА ДИЈАГНОСТИЦИРАЊЕ ВО ОРАЛНАТА ОНКОЛОГИЈА
2	Код	ДСОП6

3	Студиска програма	III циклус студии – докторски студии на стоматолошки науки		
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Стоматолошки факултет-Скопје, Катедра за болест на устата и пародонтот		
5	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус студии		
6	Академска година / семестар	2021/2022 II семестар	Бројна ЕКТС кредити	6
8	Наставник	Одговорен наставник: проф. д-р Вера Радојкова Николовска,		
9	Предуслови за запишување на предметот			
10	Цели на предметната програма (компетенции): целта на предметот е студентите да се запознаат со современите дијагностички трендови со цел успешна превенција и терапија на преканцерозните и малигните состојби во усната празнина.			
11	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> Преку изборот на овој предмет студентите ќе ги прошират своите знаења од областа на епидемиологијата на малигните и потенцијално малигните заболувања во оралната празнина и статистичките индикатори на глобално ниво. Исто така темелно се обработуваат ризик факторите кои партиципираат во појавата на овие заболувања-пушењето, злоупотреба на алкохол, Хуман папилома вирусот и неговото инкорпорирање во геномот на клетките на оралниот канцер, потоа, влијанието на ултравиолетовата светлина, премалигните лезии, имунокомпетентноста и повеќе други системски фактори. Во предавањата се застапени најчестите орални преканцерозни лезии и нивната патохистолошка градиција според СЗО. Студентите преку оваа наставна содржина се запознаваат со можностите за малигна трансформација на најчестите потенцијално малигни заболувања – леукоплакијата, еритроплакија, лихен планус, оралната субмукозна фиброза, дискоиден лупус еритематодес, <i>dyskeratosis congenita</i>, епидермолизис булоса и др. Посебен акцент во предавањата се става на важноста од рана детекција на оралниот карцином, како и посочувањето на постоење два пристапи за откривање орална дисплазија и канцер: орални канцер скрининг програми кои ги идентификуваат сомнителните лезии кај асимптоматски пациенти или пак примена на специфични дијагностички методи и алатки за идентификација на диспластичните промени и почетен орален карцином кај асимптомни пациенти со одредена орална абнормалност. Детално се обработуваат скрининг методите во детекција на оралниот карцином и потенцијално малигните состојби, преку стандардизираните скрининг тестови, виталните боења и средствата за визуелизација. Најсовремените дијагностички трендови ќе бидат презентирани преку обработката на ткивните молекуларни маркери, DNK image – цитометрија, а од средствата за визуелизација- ViziLite системите, VELscore системот и Identafi 3000. <p>Оптичките дијагностички технологии ги откриваат можностите за рана дијагностика на <i>in vivo</i> Конфокалната микроскопија, Мултифотонската микроскопија и Конфокалната ласерска ендомикроскопија.</p> <p>Плунката како дијагностичка алатка е во голем подем пред се, затоа што претставува неинвазивна алтернатива на серумското тестирање, може да биде ефективен модалитет за дијагностицирање, утврдување на прогнозата на оралниот карцином и за следење на пост-терапевскиот статус. На крајот ќе биде застапена ткивната биопсија која останува златен стандарден критериум за скрининг на оралниот карцином.</p>			

	<p>Епидемиологија на малигните и потенцијално малигните заболувања во оралната празнина и статистички индикатори на глобално ниво.</p> <p>Ризик фактори кои партиципираат во појавата на овие заболувања- пушење, злоупотреба на алкохол, хуман папилома вирус, ултравиолетова светлина, премалигни лезии, имунокомпетентност и други системски фактори.</p> <p>Најчести орални преканцерозни лезии и нивната патохистолошка градација според СЗО.</p> <p>Можности за малигна трансформација на најчестите потенцијално малигни заболувања – леукоплакија, еритроплакија, лихен планус, орална субмукозна фиброза, дискоиден лупус еритематодес, dyskeratosis congenita, епидермолизис булоса и др.</p> <p>Рана детекција на оралниот карцином преку посочувањето на два пристапи за откривање орална дисплазија и канцер: орални канцер скрининг програми кои ги идентификуваат сомнителните лезии кај асимптоматски пациенти и примена на специфични дијагностички методи и алатки за идентификација на диспластични промени и почетен орален карцином кај асимптомни пациенти со одредена орална абнормалност.</p> <p>Скрининг методи во детекција на оралниот карцином и потенцијално малигните состојби: стандардизирани скрининг тестови, витални боења и средства за визуелизација.</p> <p>Ткивни молекуларни маркери, DNK image – цитометрија, средства за визуелизација- ViziLite системи, VELscope систем и Identafi 3000.</p> <p>Оптички дијагностички технологии за рана дијагностика: in vivo Конфокална микроскопија, Мултифотонска микроскопија и Конфокална ласерска ендомикроскопија.</p> <p>Плунката како дијагностичка алатка-неинвазивна алтернатива на серумското тестирање и ефективен модалитет за дијагностицирање, утврдување на прогнозата на оралниот карцином и следење на пост-терапискиот статус.</p> <p>Ткивна биопсија- златен стандарден критериум за скрининг на оралниот карцином.</p>			
12	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС			
13	Вкупен расположив фонд на време	180 часа		
14	Распределба на расположивото време	Предавања 20 часа, проектни задачи 35 часа, самостојни задачи 20 часа, вежби 20 часа, домашно учење 10 часа, консултации 45 часа, семинарска работа 20 часа, работилници 10 часа.		
15	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	20 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	40 часа
16	Други форми на активности	16.1.	Проектн изадачи	35 часа
		16.2.	Самостојни задачи	20 часа
		16.3.	Домашно учење	10 часа
17	Начин на оценување	17.1.	Усмен испит	45 бода
		17.2.	Семинарска работа /проект (презентација: писмена и усна)	25 бода
		17.3.	Активност и учество на предавања	15 бода
		17.4.	Активност и учество на вежби	15 бода
		до 59 бода		5 (пет) (F)

18	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	Од 60 до 68 бода		6 (шест) (E)		
		Од 69 до 76 бода		7 (седум) (D)		
		Од 77 до 84 бода		8 (осум) (C)		
		Од 85 до 92 бода		9 (девет) (B)		
		од 93 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Услов за потпис: освоени минимум предвидени бодови од редовност и активност на теоретската и практичната настава.</p> <p>Услов за полагање на завршен испит: сите положени предмети од обуката за истражување и потпис за редовност на наставата од предметот.</p>				
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуациски прашалници				
22	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Р.бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Maymone M et al.	Premalignant and malignant oral mucosal lesions: Clinical and pathological findings.	JAAD	2019
		2	Cânjău Set al.	Fluorescence influence on screening decisions for oral malignant lesions.	Rom J Morphol Embryol	2018
	3	Macey R,	Diagnostic tests for	Cochrane	2015	
		Walsh T, Brocklehurst P, et al.	oral cancer and potentially malignant disorders in patients presenting with clinically evident lesions.	Database Syst Rev.		
		4	Strome A et al.	Current Practice and Emerging Molecular Imaging Technologies in Oral Cancer	Mol Imaging	2018

			Screening.			
	22.2.	Дополнителна литература				
		Р.бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Poh CF,	Squamous cell carcinoma and precursor lesions: diagnosis and screening in a technical era.	Periodontol 2000	2011
		2	Yang EC et al.	Noninvasive diagnostic adjuncts for the evaluation of potentially premalignant oral epithelial lesions: current limitations and future directions.	Oral Surg. Oral Med. Oral Pathol. Oral Radiol.	2018